

ZPRÁVA O ČINNOSTI NÁRODNÍHO POZEMKOVÉHO SPOLKU za období od Výročního setkání pozemkových spolků 2006 na Macoše v Moravském krasu

1. Rada Národního pozemkového spolku

Rada NPS pracovala v uplynulém období ve složení Pavel Bureš (Národní památkový ústav), Václav Izák (Pozemkový spolek Hády), Miroslav Janík (Pozemkový spolek Kosenka pro přírodu a památky Valašskoklobucka), Martin Kloudys (Pozemkový spolek pro přírodu a památky Podblanicka), Michal Krátký (Pozemkový spolek Sagittaria), Josef Pašek (Pozemkový spolek Radnice), Ladislav Ptáček (ÚVR ČSOP), Tomáš Růžička (Nadace Partnerství), Petr Stloukal (Ministerstvo životního prostředí ČR), Jiří Stonawski (Lesy České republiky, s.p.), Vlastislav Vlačihra – předseda Rady NPS (Pozemkový spolek Milý). Martina Duška (ÚVR ČSOP) vystřídal v průběhu uplynulého období Roman Barták. Rada se sešla od minulého Výročního shromáždění šestkrát. Podrobné zápisy z jejich jednání byly zasílány všem akreditovaným pozemkovým spolkům a dalším zájemcům.

2. Akreditace pozemkových spolků

V uplynulém období bylo nově akreditováno 12 pozemkových spolků – PS Ferguna (ZO ČSOP 40/04 Teplice – Ferguna), PS Lunaria (o.s. Lunaria), PS Meandry Odry (ČSOP - ZO 70/01 Fulnek), PS Milkovické údolí (o.s. Milkovický přírodně společenský kroužek), PS Moravice (ČSOP - ZO 72/06 Opava), PS Moravská Sibiř (o.s. Záchraná stanice volně žijících zvířat Telč), PS Niva (o.s. Pozemkový spolek Niva), PS Rýžoviště (ČSOP – ZO 67/10 Rýžoviště), PS Severní Prácheňsko (o.s. Severní Prácheňsko), PS Šance pro draha (VAVÁKY – Společnost pro oživení venkova), PS Zázmoníky (o.s. Sdružení pro venkov) a PS Žabí ráj (o.s. Muzeum přírody Český ráj). Jedna žádost o akreditaci byla zamítnuta z důvodu nedodání požadovaných náležitostí (ZO ČSOP Chodov).

Jednomu pozemkovému spolku nebyla akreditace prodloužena z důvodu opakovaného nedodání zprávy o činnosti pozemkového spolku a dlouhodobé nekomunikace s Radou NPS (PS Eurotopia), jeden pozemkový spolek ukončil svojí činnost (PS Mladá). Jednomu pozemkovému spolku byla prodloužena akreditace podmíněně (PS Slavkovského lesa - nedodání zprávy o činnosti za rok 2005).

V současné době je tedy akreditováno 53 pozemkových spolků, z toho 16 mimo ČSOP. Prodlužování akreditací na rok 2007 dosud není ukončeno.

3. Akreditační výhody

Byly zachovány stejné akreditační výhody jako v předešlém roce – tedy kromě průběžné informovanosti (viz bod 5) a bezplatné účasti zástupce akreditovaného pozemkového spolku na Výročním shromáždění PS zejména možnost opakovaného čerpání finančních prostředků v rámci výběrového řízení na podporu pozemkových spolků (viz bod 4), možnost požádat o výkup pozemku v rámci kampaně Místo pro přírodu (viz bod 7), pojištění zodpovědnosti za škody a bezplatná právní pomoc.

Pojištění zodpovědnosti za škody platí v nezměněné podobě i v roce 2007.

Právní poradenství bylo v roce 2006 domluveno se třemi právníky – běžné poradenství pozemkovým spolkům (uzavírání smluv a pod.) zajišťovala Mgr. Dominika Kovaříková, poradenství v problematice nedorozumění vlastnických vztahů Mgr. Eva Neradilová a problematiku věcných břemen Mgr. Martin Prokop (který kromě toho zajišťoval i výklady různých sporných či nových právních norem).

4. Výběrové řízení ČSOP

V rámci výběrového řízení na podporu pilotních a rozvojových projektů pozemkových spolků, financovaného tradičně Ministerstvem životního prostředí ČR, bylo v roce 2006 podáno 31 projektů. Finančně podpořeno bylo 29 projektů. Z toho 4 byly projekty pilotní, zbývající byly projekty rozvojové. 10 projektů (tedy 1/3) bylo realizováno subjekty mimo ČSOP. Projekty byly podpořeny částkou 1.079.750,00 Kč.

V rámci realizace projektů byla získána vlastnická práva k 16,70 ha přírodně hodnotných pozemků (v rámci projektů byla hrazena pouze administrativní související s převzetím vlastnických práv, nikoli samostatné výkupy), uzavřena smlouva o budoucí smlouvě kupní na 1,14 ha, nové nájemní, podnájemní a výpůjční smlouvy na 63,20 ha, obnoveny či prodlouženy nájemní smlouvy na 4,92 ha a uzavřeny dobrovolné dohody s vlastníky o spolupráci či souhlasy s údržbou na 7,78 ha přírodně cenných pozemků. Celkem tedy byly získány či obnoveny právní vztahy k 93,74 ha přírodně hodnotných pozemků na celkem 53 lokalitách. Dále byly vydány 2 publikace o činnosti pozemkového spolku v celkovém nákladu 3600 ks, 3 materiály o zájmových lokalitách pozemkových spolků v celkovém nákladu 5000 ks, 1 pohlednice v nákladu 3000 ks a 1 zpravodaj v nákladu 600 ks. Celkem tedy byly vydány tiskoviny v nákladu 12200 ks. Na zájmových lokalitách byla vybudována 1 naučná stezka o 5 zastaveních a osazeno dalších 8 samostatných panelů, informujících veřejnost o významu daných lokalit. Bylo uskutečněno 25 odborných exkursí a „dnů otevřených dveří“ na lokality v péči pozemkových spolků, kterých se zúčastnilo 1670 lidí. Kromě toho byla činnost pozemkových spolků prezentována na třech výstavách fotografií, 1 odborném semináři, 12 osvětových akcích v Liberci (návštěvnost minimálně 15000 lidí), s problematikou pozemkových spolků byly systematicky seznamovány návštěvníci informačního centra pozemkového spolku na Komorní Hůrce (5435 návštěvníků). Jako součást projektů bylo též vypracováno 5 odborných studií - jedna entomologická, tři zpracovávající návrhy managementu a dalšího rozvoje lokality a jedna shrnující veškeré informace o dané lokalitě. Na dvou lokalitách bylo provedeno podrobné geodetické zaměření.

Pro rok 2007 bylo podáno 28 projektů, z nichž Rada NPS doporučila k podpoře 27 projektů celkovou částkou 1.120.000,- Kč.

5. Spolupráce RNPS s jednotlivými PS

V uplynulém období bylo uskutečněno 25 návštěv u pozemkových spolků, respektive organizací uvažujících o založení pozemkového spolku – šlo především o „předakreditační“ návštěvy (7), návštěvy v souvislosti s kampaní Místo pro přírodu (6), shromažďování materiálů k připravovanému „průvodci po pozemkových spolcích“ (7) a řešení konkrétních problémů pozemkových spolků (4).

Akreditovaným pozemkovým spolkům jsou rozesílány mailem informace o zajímavých seminářích, grantech, podrobnosti o akreditačních výhodách, o kampani a programu Místo pro přírodu, nabídky zajímavých publikací a další zajímavé informace (během uplynulého období bylo takovýchto mailů zasláno cca 20). Akreditovaným pozemkovým spolkům mimo ČSOP je zasílán časopis Krása našeho domova (členové ČSOP ho dostávají v rámci členských výhod). Všem pozemkovým spolkům byla zaslána publikace Nepůvodní druhy fauny a flóry České republiky. Informační servis zajišťuje průběžně koordinátor programu v Kanceláři ÚVR ČSOP.

Došlo ke zprostředkování dalších dlouhodobých výpůjček pozemků ve vlastnictví státu ve správě Agentury ochrany přírody a krajiny ČR do péče pozemkových spolků (smluvním partnerem AOPK ČR je ÚVR ČSOP, která dále svěřuje jednotlivé pozemky pozemkovým spolkům).

Zejména z časových, částečně však i z technických důvodů se zadržela další aktualizace Manuálu pozemkových spolků.

6. Strategické dokumenty

Ústřední výkonná rada ČSOP schválila na svém jednání dne 16. 6. 2006 novou Strategii dalšího rozvoje hnutí pozemkových spolků a programu Místo pro přírodu, projednanou na minulém Výročním shromáždění pozemkových spolků.

Dokumentem, kterým se Rada NPS intenzivně zabývala v tomto období, byla metodika zpracovávání ochranných plánů lokalit v péči pozemkových spolků (zejména pozemků vykoupěných v rámci kampaně Místo pro přírodu a pozemků certifikovaných). Dokument, zpracovaný v roce 2003 slovenskou organizací Daphne byl přeložen do češtiny a na základě zkušeností pilotních projektů přizpůsoben našim podmínkám a výrazně zjednodušen. V této podobě je předkládán k další diskusi Výročnímu shromáždění.

7. Kampaň “Místo pro přírodu” – veřejná sbírka

Kampaň pokračovala ve dvou úrovních – na celostátní úrovni (v obecné rovině) a na regionální úrovni (kampaň PS KOSENKA „Zachraň les“).

Od znovuzahájení sbírky v březnu 2006 do poloviny března 2007 bylo na účet Místa pro přírodu vybráno 947.093 Kč (z toho 230.562 Kč na „podúčet“ bělokarpatského lesa). Vykoupilo se 21 pozemků na 5 lokalitách o celkové výměře 13,6957 ha (Ščůrnica - 1 pozemek – 1,1750 ha, Zázmoníky – 4 pozemky – 0,3143 ha, Opičák – 6 pozemků – 3,8485 ha, Kamenec – 8 pozemků – 1,8610 ha, Jindřichovice – 2 pozemky – 6,4969 ha). Celkově tedy již bylo v rámci kampaně vykoupeno 39,6 ha na 11 lokalitách. Výkup dalších 14 pozemků je řešen v současné době.

S dárci kampaně je udržován průběžný kontakt, na jaře a na podzim jim byly rozeslány „Dárčovské listy“ (podrobné informace o nově vykoupených lokalitách, o činnosti na lokalitách již dříve vykoupených a stručně též další plány a záměry) s prosbou o další příspěvek. Informace o kampani zájemci i nadále naleznou na www.mistoproprirodu.cz, byla uspořádána jedna tisková konference a vydáno 6 tiskových zpráv o kampani a jejích úspěších, zprávy o průběhu kampaně i vykoupených lokalitách vychází pravidelně v časopise Krása našeho domova.

Významný pro další rozvoj sbírky byl již druhým rokem dar Metrostavu, a.s., na její organizační zabezpečení (300000,- Kč). Z těchto prostředků byl zejména uhrazen direct mailing za účelem získání nových dárců (13 400 adresátů, odezva 3,9 %), dále pak komunikace se stávajícími dárci (cca 500 adresátů, odezva přes 60 %) a vydání dalšího letáčku ze série „miniprůvodců“, informujících o jednotlivých vykoupených lokalitách (Kupsova skála).

Stále poněkud vážne příprava a projednávání ochranných plánů na vykoupené lokality a na ně vázaných dlouhodobých výpůjček lokalit pozemkovým spolkům. I proto se Rada NPS zabývala změnou systému projednávání a schvalování těchto dokumentů (zavedení odborných konzultantů ochranných plánů, prodloužení „přechodného období“, určeného na přípravu těchto plánů, na dva roky) – úspěšnost nového postupu ukáže následující rok.

V únoru 2007 se uskutečnila schůzka zástupců pozemkových spolků pečujících o vykoupené lokality, kde se diskutovala řada otázek od propagace kampaně za využití vykoupených pozemků přes detaily spolupráce mezi pozemkovými spolky a „ústředím“ až po problematiku péče o lokality.

8. Prezentace pozemkových spolků

Kromě aktivit, souvisejících s kampaní „Místo pro přírodu“ (viz kapitola 7) byla činnost pozemkových spolků prezentována zejména v různých tiskovinách (tiskoviny vydávané jednotlivými PS, časopis Krása našeho domova) a na webových stránkách <http://www.csop.cz/pozemkovespolky>. Z významnějších počinů nad tento běžný rámec je nutno uvést prezentaci programu pozemkových spolků na konferenci „Kaplička na návsi, křížek v polích“ věnované ochraně drobných sakrálních památek, která se konala 13. – 14. května 2006 v České Lípě (a následně ve sborníku z této konference vydaném), obsáhlý článek o programu i kampani Místo pro přírodu v 10. čísle loňského ročníku časopisu Ochrana přírody a v současné době finalizovaný informační panel o pozemkových spolcích a kampani, který by měl být trvale umístěn v pražské ZOO.

Publikace „Pozemkové spolky pomáhají vlastníkům“ a „Pozemkové spolky – jak může vlastník, úředník a ochránář najít společnou řeč?“ mají akreditované pozemkové spolky v neomezeném množství k dispozici pro potřeby své vlastní propagace.

24. března 2007

Vlastislav Vlačíha
Předseda Rady Národního
pozemkového spolku

Jan Moravec
Koordinátor Národního pozemkového
spolku